

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 350—  
pol leta . . . " 180—  
četrti leta . . . " 90—  
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—  
pol leta . . . " 240—  
četrti leta . . . " 120—  
za mesec . . . " 40—

# JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.  
polletno . . . 4 dolarje  
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki na pošiljajo  
naročnino na nakaznici.

Oglas-se zaračunava po  
porebljenem prostoru in sicer  
1 mm visok in 55 mm  
širok stoji za enkrat 2 K  
za večkratni popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/1.  
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu  
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.  
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-  
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —  
Rokopisi se ne vračajo.

## Iz ustavnega odbora.

### Prvi štirje člani ustave sprejeti.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Na današnji seji ustavnega odbora so bili sprejeti prvi štirje člani ustavnega načrta vlade. Nato se je

pričela debata o 5. členu ustave, ki pa še ni končana. Nadaljuje se v ponedeljek dopoldne.

## Priprave proti pomladanski boljše- viški ofenzivi.

LDU. Pariz, 18. febr. Kakor javlja »Eclair«, je prišlo do poljskega gospodarskega dogovora. Trgovinske pogodbe so že podpisane, pogodbe, ki se tičejo drugih stvari, se podpisujejo v kratkem. Francoska vlada bo s svoje strani delala z vsemi silami na to, da sodeluje pri ustanovitvi zveze splošnega, predvsem pa vojaškega značaja, katera bi obsegala Poljsko, Finsko, Baltske države, Romunijo in Češkoslovaško.

Pariz, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Francoska vlada želi, da bi se francosko-poljski vojaški dogovor izpolnil z dogovorom s Češkoslovaško in Romunijo. Kakor se doznava, bi se Romunija obvezala, kriti desno krilo Poljske, ako bi Rusija napadla Poljsko. Od Češkoslovaške ne pričakujejo vojaške pomoči, pač pa bi Češkoslovaška prevzela jamstvo za varnost vojaških transportov preko Prage.

## Velike demonstracije pred ljubljanskim Mestnim domom proti predavanju o narodni cerkvi.

Včeraj ob 8. uri je bilo napovedano predavanje narodnega svečenika Boža Miševića o narodni cerkvi v dvorani Mestnega doma. Že pred 8. uro je bila dvorana nabito polna. Še predno je začel g. Mišević predavati, se je opazilo zlasti iz zidovskega gestikuliranja velike množice žensk, da se predavanje ne bo mirno končalo. Ko je g. Mišević nastopil, so ga pozdravili z »živjo« klicem, katere pa je prepolnil kanibalisti vrisi in trušče žensk in večnoma nezrelih fantov ter življenje s piščalkami. Začelo se je prerekanje, prerivanje in že so frčali stoli in klofute. Fanatična množica je kričala: Doli z antikristom, doli z Luthrom, naše vere si ne damo vzeti. Ko je stvar

postajala vedno resnejša in je že tekla kri, je prišla požarna bramba in z vodo ohladila prevročo kri. Vsi mokri so zbežali demonstranti iz dvorane ter se zopet zbrali pred Mestnim domom, grozeč s pestmi. Začelo je padati tudi kamenje, ki je razbilo več šip. Klic proti »Luthru« so se neprestano ponavljali in prešli koncu v divje tuljenje. Nastopili so morali zopet policija in požarna bramba, ki je začela brizgati vodo v razsajajočo množico. Demonstranti so se polagoma v večjih množicah razkropili po mestu, kjer so se demonstracije nadaljevale. Predavanje se je nato mirno nadaljevalo.

### † MILAN SAVČIČ.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Danes popoldne je umrl tukaj novinar Milan Savčić, ravnatelj lista »Epoh«. Savčić je bil predsednik srbskega novinarskega društva in prvi predsednik pripravljalnega odbora za edinstveno jugoslovansko novinarsko organizacijo. Bil je tudi narodni poslanik.

### PAŠIČEVA POGAJANJA Z ZEMLJORADNIKI.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Danes je bila konferenca zemljoradnikov z ministrskimi predstojniki Pašičem glede vstopa zemljoradnikov v vlado. Razpravljali so o 22 točkah, ki tvorijo pogoje zemljoradnikov za vstop v vlado. Ljuba Davidović se ni udeležil te konference. Konferenca se bo nadaljevala, ker še ni prišlo do sporazuma.

### PAŠIČEVA POGAJANJA Z MUSLIMANI.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Na poziv ministrskega predstojnika Pašiča sta prišla danes dopoldne zastopnika muslimanskega kluba dr. Hrasnica in Vilović v zunanje ministrstvo, kjer sta s Pašičem razpravljala o političnem položaju. V Beogradu se pričakuje prihod vseh članov kluba iz Sarajeva. Izgleda, da bodo muslimani podpirali vlado pri vstvarjanju ustave.

### ITALIJANI SE PRIPRAVLJAJO NA ODHOD.

LDU Split, 18. febr. Iz Knina javljajo, da bodo Italijani do 24. februarja popolnoma evakuirali Zagorje, kjer bo prevzelo nadzorstvo jugoslovansko orožništvo. Obenem bodo Italijani predali naši upravi železnice Split-Knin.

### TRGOVINSKI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

LDU Beograd, 19. febr. Včeraj je semkaj dospel načelnik italijan-

skega ministrstva za zunanje stvari Gino Scarpa, da se pouči o stališču vlade glede trgovinskega dogovora med Jugoslavijo in Italijo. Načelnik Scarpa je dospel v Beograd z vsemi pooblastili.

Zagreb, 19. febr. Danes se je na poti v Beograd peljal skozi Zagreb z orientnim eksprezom naš poslanik v Rimu Antonijević.

### VPRAŠANJE POKRAJINSKIH VLAD V DALMACIJI IN HRVATSKI.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Vse kombinacije o sklepih vlade glede rekonstrukcije pokrajinskih vlad v Dalmaciji in Hrvatski so preuranjene. Vlada se bo bavila s tem vprašanjem šele na seji ministrstva, ki se vrši danes popoldne.

### SPLITSKI ITALIJANAŠI RUJEJO ZUNAJ DRŽAVE.

LDU Split, 18. febr. Iz Rima so se vrnilo italijanski delegati, ki so zahtevali zase privilegiran položaj v Jugoslaviji. V Rimu so jim baje obljubili, da jih bodo energično ščitili.

### NASLEDNIK POSL. PETROVIČA V USTAVNEM ODBORU.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Na včerajšnji seji ustavnega odbora je naznanil predsednik, da stopi na mesto odstopivšega člana ustavnega odbora Nastasa Petroviča posl. dr. Milorav Spalajković.

### ITALIJA IN VPRAŠANJE NEMŠKE ODSKODNINE.

LDU Rim, 18. febr. Kakor poroča »Tribuna«, je Luzzatti, ki je danes predsedoval seji zborniških odsekov za finance in zunanje posle izjavil: Nemčija more plačati obnovo, katere zastopajo od nje zavvezniki, ker ima v to potrebne virov. Nemčija nima skoraj nikakih mezzanističnih dolgov in se nahaja sedaj v boljšem položaju, kakor druge države. Odseka bosta jutri nadaljevala debato.

### NOVE IZVOZNE CARINSKE PRISTOJ- BINE.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Ekonomsko-finančni komite je na današnji seji sklenil nove izvozne carinske tarife. Novi tarifi stopijo v veljavo z današnjim dnem.

### REPUBLIKANSKE KANDIDATURE PRI VOLITVAH V BEOGRAJSKO OBČINO.

Beograd, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Za občinske volitve v Beogradu, ki se vrše 5. marca t. l., so tudi republikanci postavili svojo kandidatno listo. Za predsednika občine kandidirajo inž. Dušana Božića, za podpredsednika pa odvornika Milana Vlakovića. Nosilec liste je prof. Joca Prodanović.

### POSET STAMBOLJSKEGA V ATENAH. BOLGARIJA SE HOČE PRIDRUŽITI MALI ANTANTI.

LDU Beograd, 19. febr. Po poročilih iz Solije namerava ministrski predsednik Stamboljski v kratkem posetiti Atene. Poleg sklenitve grško-bolgarskega sporazuma namerava bolgarski ministrski predsednik potom Romunije priključiti Bolgarijo k mali antanti.

### POLJSKA PROTI POVRATKU HABS- BURŽANOV.

LDU, Varšava, 19. febr. Poljsko časopisje razmotriva vprašanje eventualnega povratka Habsburžanov na madžarski prestol in se odločno izraža proti uresničenju takega načrta.

### NEMČIJA SE HOČE MASČEVATI.

LDU Pariz, 19. febr. V komisiji za zunanje posle belgijske zbornice je izjavil Paul Hymans, da misli Nemčija na masčevalno vojno, toda Belgija se ne bo dala brezskrbno uspraviti. Ta izjava je zbudila veliko pozornost.

### PARIŠKI DOGOVOR IN LONDON- SKA KONFERENCA.

LDU Pariz, 19. febr. Na seji senatnih komisij za notranje stvari in za finance je govoril ministrski predsednik Briand o pariškem dogovoru in je izjavil, da hoče interese Francije v Londonu energično zastopati. Preverjen je, da bo ostal v tem oziru v sporazumu z vsemi zavvezniki. Komisiji sta izjave Briandove sprejeli jako ugodno in sta obljubili ministrskemu predsedniku lojalno podporo. Briand je obrazložil od vseh zavveznikov odobrene kazenske ukrepe. In sicer: 1. Rok zasedbe se bo šele tedaj pričel, ko Nemčija dokaže svojo dobro voljo, da bo pogodbo lojalno izvršila. 2. Razširjenost zasedbe. 3. Eventualna izprememba gospodarskih razmer Porenja s sosednjimi deželami. 4. Nedopustitev Nemčije k zvezi narodov. Kazenske odredbe se Nemčiji ne bodo naznanile, ker so predvidene v pogodbi in ker Nemčija nima pravice o tem razpravljati.

### NASPROTUJOČE VESTI O RUSKO-POLJSKIH POGAJANJH.

Varšava, 19. febr. (Izvirno poročilo.) Tukajšnji listi razširjajo vesti iz Rige, da se boljševiška delegacija pripravlja, zapustiti Rigo. Iz teh vesti pa ne izhaja, ali se mirovna pogodba prej še podpisuje. Sicer javljajo listi, da je Joffe dobil iz Moskve strogo navodilo, naj podpiše pogodbo do 25. februarja. Po informacijah iz poučenih krogov so pogajanja v Rigo dospela na mrtvo točko in so sedanje difference bolj resne narave, tako da se računa s tem, da se bodo pogajanja prekinila.

Temu nasproti pa javljajo iz Moskve, da obetajo riska pogajanja uspeha. Baje je prišlo do sporazuma glede razdelitve zlata in finančnih vprašanj. Pogajanja se bodo vsled tega hitreje nadaljevala. Pričakuje se, da se mirovna pogodba med Rusijo in Poljsko podpiše v dveh tednih.

## Jugoslavija ali SHS?

V Beogradu se je razveljal boj za ime naše ujedinjene domovine.

Govorili smo že o tem vprašanju in zavzeli svoje stališče. Nam se zdlo, zdlo se nam je še posebno takrat, ko smo se še borili za osvoboditve in ujedinitve, samomevno in naravno, da krstimo svojo novo, a vendar že tako starodavno, domovino za »Jugoslavijo«.

Tudi tehne stvarne razloge smo že navajali, ki govorijo za to, da izberemo za državni naziv enotno jugoslovansko ime. Z nazivom »Jugoslavija« bi pred celim svetom dokumentirali, da smo prelomili s preteklostjo in da hočemo živeti bodoče življenje kot en narod, združen v eni državi. Ime »Jugoslavija« bi nas opominjalo, da je doba plemenskega antagonizma pri kraju, da je pri nas vseeno, ali je to Srb, Hrvat ali Slovenec, pa tudi vseeno, če je Macedонец, Buljevec, Bosanec ali karkoli že. Glavno je, da je Jugoslovian. Povdarili smo, da bi mogel enoten naziv pospešiti asimilacijo onih delov naših državljanov, ki se danes ne priključujejo ne Srbom, ne Hrvatim, ne Slovencem, in da bi se tako za vedno izkličila borba posameznih plemen za to, ki ne opredeljuje Jugoslovane.

Umeleto samozavest naših bratov onkraj Drine, Save in Dunava, razumemo njihov ponos na srbstvo in srbsko ime. Poznamo tudi tradicijo njihove vzgoje, ki jih je učila delati, živeti in umreti za srbsko stvar. Zato upoštevamo njihovo zahtevo, da srbsko ime ne izgine. Uverjeni smo sicer, da bosta slava in čast Srbom in Srbiji preživela še nešteto generacij, tudi če bi govorila naša državna ustava samo o Jugoslaviji in jugoslovanstvu. Nimamo pa ničesar proti temu, da se nam celo upravičeno, ako ohrani ustava poleg programa

bodočnosti: »Jugoslavija«, tudi izraz protokolstvi: »Srb, Hrvat, Slovenec«.

Na tem stališču stoji, kakor je razvidno iz dosedanjih poročil, tudi vse parlamentarne stranke razun radikalcev. Vsi klubi, razun radikalnega, so predlagali, naj se sprejme v oficijelno ime države tudi izraz »Jugoslavija«. Država naj bi se imenovala »Jugoslavija, kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Tako bi bilo lahko ustrezno tudi narodni samozavesti posameznih plemen.

A radikali tudi s tem niso zadovoljni. Boje se iz neumljivih razlogov izraza »Jugoslavija«, kakor peklenški stric blagoslovljene vode. Grede celo tako daleč, da groze z izstopom iz vlade, ako bi se konstituenta v svoji večini izrekla za kompromisni predlog glede državnega imena. Kaj čudno osvetluje ta politika radikalni, toliko povdarjani unitarizem.

Ne dvomimo, da se bodo politiki v ustavnem odboru zjednili končno tudi glede formalne strani. To tem bolj, ker kažejo gotova znamenja, da se zunan nas pripravljajo resni dogodki, ki so tako važni, da bi bilo absurdno, ako bi hoteli namočnejše stranke v usodni uri radi imena stopiti iz aktivne vloge.

Kakor je državno ime Italije po ujedinitvenju šlo preko historičnih, tudi častitljivih imen Piemontezov, Lombardov, Benečanov, Neapolitanecv in drugih, prav tako nam bo bližnja bodočnost povzdignila sloves jugoslovanskega imena, ki bo nam vsem skupaj postal enako mil in drag. In našim potomcem bo šlo težko v glavo, da so se nekdanji mogli v politiki osveliti močje boriti zoper ta skupni naziv skupne domovine. Naj torej živj ime Jugoslavije, domovine Srbov, Hrvatov, Hrvatov in Slovencev, vseh dobrih Jugoslovancev!

### OBSEDNO STANJE NA MADŽARSKEM.

Dunaj, 19. februarja. (Izvirno poročilo.) Po poročilih, ki so jih davili dobili tukajšnji informirani krogi, se potrjuje vest, da so se na Madžarskem proglasilo obsedno stanje. Ta odredba se spravlja v zvezi s konferenco madžarskih delavcev. Vlada se boji, da ne bi konferenca sklenila, naj se delavstvo zopet aktivno udeleže politike. V zadnjem času se kaže v socialni demokraciji bolj radikalno razpoloženje. V zvezi s se norešenim vprašanjem delavskih plač je delavstvo že zagrozilo s splošno stavko.

### USPEHI KEMALISTOV PROTI GRKOM V MALI AZIJI.

LDU Moskva, 19. febr. Iz Tiflisa javljajo važen uspeh kemalistov proti Grkom v Mali Aziji.

### MADŽARSKI FINANČNI NAČRTI.

LDU Budimpešta, 19. febr. V današnji seji narodne skupščine je predložil finančni minister Hegedus vrsto zakonskih načrtov, med njimi prvi del zakona o oddaji ljudskega imetja, ki se tiče postavodajnih dohod. Oddala imetja znaša od 1000 do 10 tisoč kron 5%, od 10.000 do 50.000 10%, od 50.000 do 100.000 kron 15%, in nad 100.000 kron 20%. Domače akcijske družbe morajo tekom dveh mesecev potem, ko stopi v veljavo ta zakon, svoje akcijske glavice potem kolikovanja za 15% znižati in na to z izdajo novih akcijskih papirjev na prejšnjo višino.

### TRUPLJA JUSTIFICIRANIH ČEŠKIH LEGIONARJEV SE PREPELJEJO V DOMOVINO.

Praga, 19. febr. (Izvirno poročilo.) »Tribuna« javlja, da je ministrski svet sklenil, prepeljati v domovino trupla češkoslovanskih legionarjev, ki so jih avstrijske vojaške oblasti dale justificirati.

### PROTIBOLŠEVIŠKA REVOLUCIJSKA ARMADA.

LDU Pariz, 19. febr. Med Kifev in Odeso se zbira pod vodstvom bivšega ljudskega poveljnika Antohova protirevolucijska vojska, ki šteje že 30.000 mož. Uporni mornarji baltske mornarice so se polastili vseh ruskih luk na Baltskem morju.

### KONFERENCA V PORTOROSE.

LDU Pariz, 18. febr. »Journal des Debats« piše: Konferenca v Portorose bo lahko jako uspešna, ako se bodo tamkaj problemi pravilno obravnavali. Predvsem gre za to, da se spravi v red transport, ki se mora približati kalikor možno predvsem stanju na ta način, da se težkoče ob mejah odstranijo in se posamezne železniške uprave povzabijo, da se sporazumejo glede prometa in voznih redov. Tudi izmenjavanje blaga bi se moralo približati stanju pred vojno. Nasledstvene države so že pripravljene k temu, mogoče bi se tedaj doseči sporazum pod pogojem, da pogajanja ne zapuste gospodarskega polja in ne preidejo na politična vprašanja.

### ZOPETNO MEZDNO GIBANJE AVSTRIJSKIH DRŽAVNIH URADNIKOV.

Dunaj, 19. februarja. (Izvirno poročilo.) Pogajanja med vlado in zastopniki organizacij državnih namestencev trajajo dalje. V parlamentarnih krogih se govori, da bo vlada prisiljena, za kritje povišanih plač, ki jih zahtevajo namestenci, zopet povišati pristojbine za pošto, brzojav in telefon ter osebne in tovarne prometne pristojbine. Razen tega bi morala povišati carino za vino.

### RUSKI PROTIPREDLOGI K RUSKO- ANGLEŠKEMU TRGOVINSKEMU DOGO- VORU DOSPEDI V LNDON.

LDU London 18. febr. Lloyd George je izjavil v spodnji zbornici, da so protipredlogi Rusije k trgovinskemu dogovoru že dospeli v London in da jih sedaj proučujejo strokovnjaki. Povratek Rusije se pričakuje v kratkem.

### BORZNA IN TRŽNA POROČILA. 19. februarja.

Valute in devize.

Praga: Marke 132.25, švic. franki 1316, lire 286, franc. franki 581.50, triti 311, dolarji 78.50, dinari 202, avstrij. krone 10.77 1/2, poljske marke 7.60.

Curib: Berlin 9.95, New York 607, London 23.45, Pariz 43.25, Milan 21.90, Praga 7.60, Budimpešta 1.16, Zagreb 4.25, Varšava 0.77 1/2, Dunaj 1.32 1/2, avstrijske krone 1.



Dr. Otokar Rybář.

**Špekulacija s stavbišči.**

Iz poročila župana dr. Tavčarja v zadnji seji občinskega sveta posnemamo, da se v vojni in povojni dobi od leta 1915, do leta 1920, ni sezidala niti ena hiša. Leta 1920, pa le ena. Leta 1921, bo pač dozidalo nekoliko hiš, kar se pa ne zgodi vsled privatne inicijative, temveč na pritisk poverljivstva za socialno skrb, ki je postavila veliki kapital pred alternativno, ali ti s svojimi pisarnami in nameščenici na ulici, ali si preskrbeti lasten dom. Zasebniki pa menda sploh ne zidajo. Vzroki so znani: previsoke mezde in pomanjkanje delavcev, visoke cene vsega gradbenega materiala, lahkota velikih dobičkov z denarnimi špekulacijami in ne v zadnji vrsti, prekomerno naraščanje cen za stavbišča. Dočim pa bodo prvonavedeni vzroki vsled množice se poljedelske in industrijske produkcije imeli padajočo tendenco, obstoj nevarnost, da bodo cene za stavbišča, čim nastane večje povpraševanje po njih, še rasle. S tem se seveda vedno bolj ovira gradbena podjetnost. Lastniki teh stavbišč sami ne zidajo, temveč mirno čakajo, da se jim brez vsakega truda množijo od dneva do dneva njihov nepremični kapital; zidanja želje pa ravno to deluje v dno bolj straši in zadržuje. Tako ostaja v sredini mesta, na najlepših točkah, izazidani prostori, ki s svojo nesnago ne služijo mestu v posebno čast in ki bodo z druge strani zidanja željne silili, da si poželijo cenejša stavbišča ob periferiji ali celo zunaj mesta.

Ali naj državna uprava to stavbiščno oduševstvo mirno gleda? Ako se nastopa proti denarnemu oduševstvu, ki izrablja neugodni gospodarski položaj svojih žrtev v prekomerne dobičke; ako se kaznuje verjetnik, ki na isti način špekulira z robo in ako se pobija stanovanjsko oduševstvo, treba najti leka tudi proti izkoriščevanju neznozne miselnosti, nastale vsled ustavljenosti vsake gradbene delavnosti.

Morda se mi bo očitalo, da bi to značilo novo omejevanje zasebne lastnine.

V avstrijskem parlamentu sem jaz svojčas v dveh zaporednih zasedanjih predložil zakonsko osnovo, ki je šla za tem, da se načelo kaznivosti denarnega oduševstva uporabi mutatis mutandis tudi na stanovanjsko oduševstvo, to je na neopravičeno zvišanje najemnin. Vsakokrat se mi je ugovarjalo, da se ne sme preveč omejevali pogodbeno svoboda. V tradicionalni nemški prava vzgojenim pravnikom je bilo težko se prilagoditi socialnim potrebam modernih razmer. Prišla pa je volja in je, ravno vsled sile razmer, prinesla znane navedbe v zaščito najemnikov, ki so yzelo blisnim gospodarjem ne samo pravico zvišanja najemnine, temveč celo pravico odpovedi in jih napravile iz lastnikov za jednostavne oskrbnike, ki morajo iz svojega plačevati davke in popravke.

Izredne razmere zahtevajo izredne mere. Stavbiščno špekulacijo treba onemogočiti, kakor se je onemogočilo stanovanjsko. Velika krivica bi bila, da se pač omejuje hišni lastnik, a tolerira in poudarja zemljiščno špekulacijo. Proti tej špekulaciji bi se po mojem mnenju moralo nastopiti z razlastitvijo (ekspropriacijo). Ze danes obstoje zakon, ki v javnem interesu dovoljujejo razlastitev v gotove svrhe (železnice, ceste, vojne svrhe itd.) Največji javni interes ostoji danes v tem, da se čim več zida. Naj se torej vsi vrstni zakon, ki dovoljuje tudi v to svrhu razlastitev. Pri tem naj se določijo dotičnim lastnikom primeren rok, v katerem naj sami začnejo zidati primerno stavbo, in drug rok, v katerem naj se stavba dovrši; po preteku teh rokov pa naj se pristopi k prisilni razlastitvi proti odškodnini.

Razlastitveno postopanje, torej posebno tudi čenitev bi bilo lahko analogno onemu pri razlastitvi v železnične svrhe. Določevanje, katera stavbišča naj se razlastijo, naj se prepusti posebnim komisijam, v kateri naj bodo razven državnih uradnikov tudi zastopniki interesiranih krogov, torej občine, zemljiščnih lastnikov in najemnikov. Enako kakor s stavbišči bi se eventualno lahko postopalo tudi s stavbami, ki radi svoje starosti, premalimi dimenzij ali radi drugih napak ne izkoriščajo dovolj prostora, na katerem stojijo.

Iz razlastitvenih stavbišč naj se napravi poseben sklad, ki naj ga vpravlja omejen ali pa posebna komisija. Vsakdo, ki bi hotel kupiti taka stavbišča bi se moral zavezati, da v določenem roku sezida hišo po odobrenem načrtu. Kdor svoje obveze ne izpolni, izgubi stavbišče na korist stavbiščne zaklada. Eventualne dobičke naj porabi »stavbiščni sklad« v to, da sam zida za stanovanjske stavbe. Na Dunaju se je po opustitvi mestnega židovja in takozvanega glasila (Glacis) ustanovil »Stadterweiterungsfond«, ki je iz prodajnih svot za parocilirana stavbišča sezidal najlepše javne palače na Ringu. Navajam to le v dokaz, da tak »sklad«, seveda v posevem drugih razmerah in iz drugih razlogov, ne bi bil nič novega.

V druge podrobnosti se za sedaj ne spuščam, temveč želim le sprožiti osnovno idejo, ki morda da komu pobudo za boljše rešitev tega brez dvoma perečega vprašanja.

Pri tej priložnosti pa bi hotel opozoriti še na drugo vprašanje. Dnevnik javlajo, da so nekatere banke v Ljubljani kupile hiše. Tudi znamo, da mislijo še druge, zunanje banke otvoriti podružnice. Gotovo bodo tudi one, če jim stanovanjski urad zaseže poslovne prostore, kupile hiše. Plačale bodo vsako zahtevano ceno, ker bo to še vedno ceneje, kakor če bi morale same zidati. S tem pa doseže sleer vse hvale vredna zaseda bančnih prostorov ravno nasprotni uspeh. Mesto da bi se zidalo in s tem povečalo število stanovanj, se odtegne še nekaj hiš splošni vporabi, ker se bodo banke prav na široko nameščale v svojih kupljenih hišah in izgnale dosedanje najemnike. Takim bankam, ki ne zidajo, bi se torej moralo zaseči tudi prostore v lastnih hišah, da se ne obistini vnovič laški pregovor: Fatta la legge, trovato l'inganno (komaj je napravljen zakon, je vže najdeno novo sleparstvo).

**Boj za državno ime.**

Beograd, 18. febr.

Iz ustavnega odbora.

Podrobna debata o ustavi se je pričela danes. Tajnik Bošković je prečital prvi del načrta. Dr. Laza Marković predlaga, naj se člen 1. razstavi v dva dela: Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je ustavna, parlament in nasledstvena monarhija. Službeno ime države je »Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Prosi, naj se po poslovniku glasuje o vsakem delu posebej. Posl. Jovan (Jionović) (republikanec) ugovarja proti temu, da bi se država imenovala »Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«, ker to kaže, da smo tako zelo različni, da ne moremo ustvariti edinstvene države. Treba je državo nazvati »Jugoslavija«, kar bi odgovarjalo njenemu zemljepisnemu in etnološkemu položaju. Radikalec Milorad Vujičić meni, da bi se prvi člen ustave glasil: »Država Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki jo tvorijo združene zemlje Srbov, Hrvatov in Slovencev, je ustavna in nasledstvena monarhija«.

Nato povzame besedo dr. Janko Simrak (Jugoslov. klub), ki izjavi, da stoji njegov klub na stališču narodnega edinstva in predlaga k prvemu členu, naj se ustavi vanj tudi skupno ime, ker bi sicer ime države bilo nekako separatistično. Prvi člen naj se glasi: »Jugoslavija, država Srbov, Hrvatov in Slovencev, je ustavna in nasledstvena monarhija«.

Dr. Vošnjak (zemljoradnik) pravi, da je imela kriska deklaracija prav, ko je proglasila monarhijo. Treba je enotne države. Ker je naša država pravna država, se ni treba bati monarhije.

Zemljoradnik Avramović zahteva, naj se prične ustava takole: »Zedinjen v enotno državo, si je dal troimanski narod Srbov, Hrvatov in Slovencev v popolni svobodi tole ustavo: Člen 1. Jugoslavija, država Srbov, Hrvatov in Slovencev, je politična, gospodarska in kulturna enota. Na čelu ji stoji kralj, ki vlada po volji naroda in po določbah ustave. Člen 2. Kot politična enota je država osnovana na načelih svobode. Člen 3. Kot gospodarska enota je država zasnovana na združnem načelu, kakor tudi na načelu gospodarske pravičnosti. Člen 4. Kot kulturna država je država osnovana na načelih mirnega razvoja in širjenja prosvete. Jezik naj bo srbo-hrvatsko-slovenski.«

Dr. Laza Marković zahteva, da se v ta člen ustavi beseda »Jugoslavija«.

Dr. Laginja meni, da zahteva Narodni klub, da se v prvem členu ustave naglasi, da je Jugoslavija kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Poslanec Nedeljko Divac (socialni demokrat) izjavi, da je za republikanski sistem vladavine. Če imamo danes dobrega kralja, ni gotovo, da bo tak tudi njegov naslednik. Če bi nam ne bil všeč, bi lažje zamenjali predsednika republike, kakor kralja. Socialna demokracija je proti monarhističnemu sistemu vladavine, ker ta sistem izključuje enakost. Zahteva naslov: »Država Jugoslavija« ali »Republika Jugoslavija«. Pojem Srb, Hrvat ali Slovec naj se rabi v istem smislu, kakor n. pr. Dalmatince ali Istran itd. Vprašanje narodnih manjšin naj se uredi po zakonu.

Prihlednja seja bo jutri ob petnajstih in pol.

**Problem naših rudnih zakladov.**

Kratka vest v časopisu nam sporoča, da se je sklenila med našo vlado in skupino nemških industrijalcev pogodba za nabavo koksa v zamenjo za 200.000 ton železne rude iz našega državnega rudnika v Ljubli. To poročilo nam odpira važno, veliko vprašanje narodnega gospodarstva, vprašanje, od katerega razrešitve zavisi v mnogem oziru naša gospodarska bodočnost.

Ljubija je rudnik, ki leži v severni Bosni v bližini Prijedora. Tam so odkrili velikanske množine železne rude, ki se nahaja na zemeljski površini, tako da se dobiva brez tehničnih težav, z razmeroma majhnimi stroški. Železnorudno okrožje Prijedorsko tvori z Vareskim neizmerno bogastvo naše zemlje in postane lahko podlaga naše lastne industrije. Za enkrat sicer še manjka primerno dober premost, pač pa so v Bosni ogromne množine rjavega premoga, ki je do gotove mere tudi poraben. Dalje so močna ležišča železa in premoga še v južni Srbiji.

Problem, ki se nam odpira je v naslednjem: Sava vodi s svojimi pritoki tik do teh rudnih zakladov; kolikor vodne ceste dozda ne zadoščaj, jih lahko še usposobimo. Iz Save gre vodna pot v Donavo, po nji pa v Čehoslovaško, Avstrijo in Nemčijo, države, ki se odlikujejo po visoki razviti industriji. Nekaterim, tako Avstriji in Nemčiji, pa manjka surovin, za katere se vodi po svetu velika borba med gospodarskimi volesilami.

Nemški gospodarski program nam pravi: Dajte nam vi surovine. Železne rude in drugih rud, ki jih hrani vaša zemlja v izobilju, mi pa vam pošiljamo zato izdelke železnih in drugih industrij. Izredna ugodnost na obe strani je, da nam Donava nudi ceno prometno zvezo, ki jo lahko razširimo še znatno proti jugu, ako kanaliziramo Moravo, ali kakor namerava najdrzejši načrt celo Vardar, ki ju medsebojno zvežemo. Vsekakor je Donava z dosedanjim vodno mrežo prirodna vez med agrarno Jugoslavijo in industrijskimi gorenjedonavskimi državami.

Za enkrat nam pravi poročilo, da smo dali 200.000 ton železne rude za koks. Kakor beremo, moderna tehnika izdeluje koks iz rjavega premoga; moremo ga tedaj polagoma sami proizvajati. Vprašanje je zato, ali naj zaprejem prepustimo Nemcem in drugim izrabljanje naših rud, ali naj počakamo par let, da se zberejo naša sredstva in naša sposobnost za domačo produkcijo? — Nemški emisariji nas hočejo pridobiti za prvi način, mi pa se bomo pač raje odločili za to, da ostanejo naši zakladi za enkrat neizrabljeni v zemlji, da pa jih dvignemo v nekaj letih sami. Tujega kapitala, ki ga priključimo v deželo, se bomo pozneje težko iznebili.

**Razna poročila.**

**Revizija ljudskega štetja v Splitu** Ker je popis prebivalstva v Splitu napačen, ker izkazuje toliko prebivalstva kot pred vojno, namreč 26.000, dočim je pravo število gotovo višje, so oblasti odredile revizijo ljudskega štetja.

**Imenovanje italijanskega konzula v Splitu** Cavaliere Boccardo je odklonil mesto splitskega konzula, ki mu je bilo ponudeno. Rimski vlada je imenovala za Split konzula marchesa Medici de Marignano.

**Francoski mornariški odsek iz Kotora se odpokliče** Na večerajšnji seji poslaniške konference se je sklenilo, odpoklicati francoski mornariški oddelek iz Kotora. Rešitev vprašanja razdelitve pomorskega materiala Avstrije se je odstopila pododseku strokovnjakov.

**Odlikovanje glavnega židovskega roblanca** Dne 13. t. m. ob 10. dopoldne je mi-

nister za poljedelstvo dr. Jolizar Janković kot minister za vere odlikoval v beogradski sinagogi Bet Israel glavnega rablince dr. Alkalaja z redom sv. Save III. razreda. Slavnosti je prisostvovalo mnogo občinstva. Minister dr. Janković je hnel govor, v katerem je naglašal zasluge, ki si jih je stekel glavni rabinec za narodno stvar. Poudarjal je, da so srbski židje vedno vršili svojo dolžnost ter da je srbska židovska cerkev priznana in popolnoma ravnopravna. Dr. Alkalaj se je gigneno zahvalil za laskave besede ministra in poudarjal, da bodo srbski židje tudi v bodoče ostali zvesti državljam in vršili svoje državljanske dolžnosti. Pri tej priliki je minister naznanil, da je srbski židovski pevsko društvo bilo odlikovano z redom Bolega orla V. razreda, kar je pri članh židovske občine zbudilo veliko zadovoljstvo.

**Volitve v delavsko zbornico v Avstriji** Lani februarja so se uvedle v Avstriji delavske zbornice kot delavska stanovska zastopstva. V te zbornice volijo vsi proti boleznim zavarovani delavci in nameščenici. Zbornica pospešuje izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja delavcev in nameščenec v obrti, industriji, trgovini, prometu in rudniku. Vsaka dežela voli svojo delavsko zbornico. Vsaka zbornica ima 4 odseke za štiri glavne delavske panoge. Volitno pravico imajo brez razlike narodnosti in državne pripadnosti vsi delavci in nameščenici, ki so dopolnili 18. leto in ki so najmanj 3 mesece zaposleni. — Prve volitve v te zbornice se vršijo te dni. V dunajsko - nižnjavstirsko zbornico se vrše volitve 19. in 20. t. m.

**Princ Sikst v Parizu?** Kakor znano, je italijanska vlada sklenila izgnati princa Siksta Bourbonškega iz Italije. Dosedaj pa italijanska policija princa ni mogla najti, da bi mu izročila povelje za izgon. Kakor poroča »Liberte«, se nahaja princ v Parizu in so ga večeraj videli v restavraciji v bližini Madeleineke cerkve.

**Nemške golitule pri plebiscitu v Šleziji** Iz Varšave poročajo: V Zelazu pri Katowicah so občinski uradniki potvrdili uradne dokumente, in sicer po nalogu župana. Zastopniki medzavezniške komisije

so zasledili izpremembe in črtanja v seznamu civilnih oseb. Nemški župan v Zelazu bo najbrže aretiran.

**Poraz socialistov v rimskem parlamentu** Iz Rima poročajo: Zbornica je sprejela tretji člen zakonskega načrta, ki določa cene kruha, odstavek pa, ki so ga predlagali socialisti, je zbornica z 248 proti 60 glasovom odklonila.

**Bivši madžarski min. predsednik obtožen sokrvice na umoru grofa Tisze** Kakor poročajo listi, je državno pravdnštvo dvignilo proti bivšemu ministrskemu predsedniku in poslancu Stefanu Fiedrichu obtožbo zaradi zločina napeljevanja k umoru grofa Stefana Tisze. Jako obsežna obtožba veli, da je Friedrich na sejah bivšega delavskega in narodnega sveta podal izjavo, ki so mogle pospeševati morilni napilep proti Tiszi. Obtožba predlaga, da ostane do meritorne razsodbe v glavni razpravi Friedrich post, ker se ni bati, da bi pobegnil.

**Anglija in volni krivci** V spodnji zbornici je generalni državni pravdnik Hewart odgovoril na vprašanje glede postopanja z nemškimi vojnimi krivci, da je nedvomno namen angleške vlade, izsiliti sodno postopanje proti vojnim krivcem, ako se lipsko sodišče ne bi bavilo s to zadevo.

**Gospodarstvo.****STANJE SVETOVNE TRGOVINSKE MORNARICE.**

Prilicno je razširjeno mnenje, da se je tonaža (prostornina izražena v tonah) svetovnega trgovinskega brodograja vsled izgub na ladjah tekom vojne znatno zmanjšala. Ravno nasprotno je pa res. Tekom vojne in po vojni se je zgradilo posebno v Ameriki toliko novih ladij, da znaša danes prostornina svetovnega brodograja 57.314.065 ton proti 49.454.000 tonam pred vojno. Najbolj se je pomnožilo brodograje Amerike, in sicer za 238,8%.

Kaj pomeni gorl navedena svetovna tonaža, razumemo še le, ako pomislimo, da odgovarja teh 57 milijonov ton prostornini oziroma nosilnosti 5.731.406 železniških vagonov. Ti vagoni bi, postavljeni eden za drugim, računajoč dolžino vagona po 10 m, predstavljali vrsto dolge skoraj en in polkratni obseg zemlje, merjen ob ekvatorju (40.000 km).

**LJUBLJANSKI TRG.**

Tržno Pomanje je bilo pretečeni teden živahno. Zimljanje govejege mesa je povzročilo mnogo razburjenja. Kvaliteta govejege mesa je bila zelo slaba, vsled česar se je prodaja uknila, sobotni trg je bil pa dobro založen z blagom za ceno I. vrste 30 K in II. 28 K. Telečjega mesa se dovaža na trg toliko, da krijemo potrebe po 26 K prve in 24 K druge vrste. Stanina je bila pretečenih šest tednov, ker je preostajala mesarjem vsled zelo reduciiranega kupovanja, mnogo cenojša. Zadnji teden posebno na sobotnem trgu se je kupila vsa stanina že v jutranjih urah. Nove carinske navedbe za izvoz klavne živine bodo brez dvoma skrajno slabo učinkovale na domači trg, osobito izvoz težkih prašic je tako olajšan, da plača izvoznikar sedaj po novi carinski tarifi za težke prašice od 2 do 4000 K za vsakega prašica manj carine kot prej. Istotako je izvoz goveje živine izvanredno olajšan, ker se bo transportirala živa in je pri tem še carina znižana. Ob danh razmerah bo domači trg težko shajal. Vsled znižanja carine se bodo brezdvomno zvišale cene živl tožl.

Sadni trg je zelo dobro založen. Na kmečkem trgu je bilo pretečeni teden poseben velik jabolk po 8 do 10 K kg. Kvaliteta je bolj šibka. Ponudb za večje množine jabolk slabejše vrste je mnogo, pa primanjkuje odjemalcev.

Jaje le na trgu izredno veliko po 1.50 kron za kos.

Gleda moke ni pomanjkanja po osnovni ceni 18 K za moko št. 0, primanjkuje pa slejkoprej dobre črne krušne moke.

Z mlekom je Ljubljana preskrbljena v zadostni meri. Preiskave mleka v mestnem tržnem laboratoriju izkazuje dan za dnem pogoste škandadozne rezultate, priliva se vode od 30 do 60 odstotkov. Vzorce v preiskavo sprejema mestno tržno nadzorstvo z natančno navedbo naslova prodajalca. Mleko naj se, predno se prelije v manjšo steklenico za vzorec, zelo dobro premeša.

**Finančno delegacijo v inozemstvu ukine** Ministrstvo financ je sklenilo, da ukine vse finančne delegacije v inozemstvu. Vsi posli, ki so jih doslej opravljale te delegacije, preidejo na banke, seveda proti gotovi kompenzaciji.

**Zadeva državnih obveznic** Po členu 295 varšavske pogodbe in po drugih tozadavnih določbah v mirovnih pogodbah generalno ravnanjstvo državnih dolgov ne bo izplačevalo kuponov onih državnih

obveznic, ki so bile pred vojno lastnina sovravnih podanikov. Da razsoja v vseh spornih vprašanjih, je finančno ministrstvo odredilo, da so v okrilju generalnega ravnanjstva državnih dolgov ustanovi začasni takozvani sporni odsek, ki bo na podlagi dokazil, da izvirajo obveznice še iz predvojnega časa, odločal o posameznih spornih primerih.

**Beogradska kemična tvornica začela obratovati** Beogradska tvornica kemikalij »Hemikos«, ki so jo že l. 1914. začeli zidati, je sedaj že v polnem obratu. Tvornica izdeluje različne produkte kozmetike in parfumerije ter razna desinfekcijska sredstva.

**Povečanje karlovaške tvornice cigaretnega papirja** Iz Karlovca javlajo, da namerava tvornica stročnic v Karlovcu Vanek in tovaršili povečati tvornico skupno z nekim inozemskim konzorcijem, ki bi vstopil v podjetje kot solastnik. Zgraditi nameravajo velike moderne tvornice, ki bodo zamogle konkurirati z drugimi svetovnimi podjetji te vrste.

**Južna železnica** V plenarnih sejah zastopnikov interesiranih držav, zastopnikov Association nationale in Južne železnice dne 11. in 12. t. m. se je dosegel v vseh točkah popoln sporazum. Treba je samo še formalnega potrdila posameznih vlad. Provizorni režim bo polnomočen naknadno že s 1. januarjem t. l. Upravni svet Južne železnice se bo tako preuredil, da bosta v njem tudi po dva zastopnika štirih interesiranih držav in zastopniki Association nationale v Parizu. Ustajavili se bo tudi strokovnjaški svet, v katerem bodo trgovinski in industrijski strokovnjaki teh štirih držav. Vprašanje italijanske anuete se bo najbrže obravnavalo še na posebni konferenci v Švicl.

**Preprogarji v Franciji se pritožujejo** proti močni konkurenci, ki jo jim delajo preproge, ki se uvažajo iz orijenta v vedno večji meri. V prvih šestih mesecih leta 1918. se je uvozilo le 5.047 m<sup>2</sup> orijentalnih preprog, a v prvih šestih mesecih 1920 je narasel ta uvoz na 131.645 m<sup>2</sup>. Francoski izdelovalci preprog ne morejo vzdržati konkurence z orijentalnimi, ki prodajajo preproge pod ceno. Francoske tvornice morajo odpustiti delavce, znižavati delavne ure ter zahtevajo vsled tega primarno povišanje uvozne carine na preproge. Ker je v Bosni in Srbiji ta industrija precej razvita, bi povišanje uvozne carine v Franciji znalo uplivati tudi na našo tozadevno industrijo. Vsekakor bo treba pri trgovinskih pogajanjih naše države z drugimi državami imeti v vidu koristi tudi te naše industrije.

**Delni izvoz modre galice iz Nemčije** je dovoljen. Od 15. t. m. je dovoljen delni izvoz modre galice iz Nemčije in sicer 50% tekoče mesečne produkcije.

**Amerikanska banka za zunanjo trgovino** V Chicagu se je osnovala s sodelovanjem 500 največjih bankirjev Foreign Trade Financing Corporation s kapitalom 100 milijonov dolarjev. Naloga nove banke je, dobavljati Evropi življanske potrebščine in surovine z dolgotrajnimi krediti.

**Češkoslovaški dolgovi** Kakor poroča »Bohemia«, znaša češkoslovaški državni dolg okoli 44 milijard kron. 10 milijard od tega znaša od antante določen prihodek na reparacijski fond, ravno toliko pa tretjina avstrijskih predvojnih dolgov, ki jo je morala Češkoslovaška prevzeti.

**Danska trgovinska bilanca** Po uradni statistiki je prekašal danski uvoz v l. 1920. izvoz za 1374 milijonov danskih kron, v l. 1919. za 1654 milijonov, v l. 1918. za 209 milijonov in v l. 1917. za 43 milijonov. V času od l. 1896. do 1920. je samo v l. 1914. prekašal izvoz uvoz in sleer za 62 milijonov danskih kron.



# Dnevne vesti.

— Vprašanje odtegnitve kronskih novčanice po 1, 2 in 10 kron iz prometa, se mora v glavnem smatrati za dovršeno. Spuščajoč v promet količine drobnega kovinskega denarja, je ministrstvo za finance odtegnilo iz prometa znaten del kronskih bankovcev. Definitivno se vzamejo ti bankovci po 25 par (novcev, vreden 1 krono). Kovani drobiž se spušča te dni v promet na Hrvatskem, v Sloveniji in Vojvodini. Šele ko dospe zadostna količina kovanega drobiža in bo zadoščeno potrebam tudi po ostalih krajih, v katerih cirkulirajo drobni kronski bankovci, se razdeli kovani drobiž po Srbiji in južnih delih države. Minister za finance je prejel te dni štiri vagone kovanega drobiža (825.000 komadov po 25 par, a ostalo po 10 par.) Glavni državni blagajni so izdane že vse potrebne odredbe, tako da se že danes začne z izdajanjem kovanega drobiža v Beogradu. Najprej bo razdeljen drobiž po 10 par, a kmalu mu bodo sledili novci po 25 par.

— Glede sajenja tobaka opozarjamo zainteresirane, da poteče rok za prijave danes 20. t. m. Prijavitelj se je treba pri občinskem uradu ali pa pri bližnji postaji finančne straže. V interesu našega kmetijstva je, da se naši kmetje z vnevo lotijo tobakovega sajenja. Gojenje tobaka je dovoljeno za glavarstva Črnomelj, Novo mesto, Krško, Konjice, Celje, Brežice, Ptuj, Maribor, Gornja Radgona, Ljutomer in za celo Prekmurje.

— Občinske volitve v Sloveniji se ne bodo vršile na podlagi volilnih imenikov za volitve v konstituanto, temveč se bodo morali napraviti novi imeniki.

— Kam s starim železnim drobižem? Sicer se vedno nimamo novega kovanega drobiža, a pošta ponekod že ne sprejema več starega železnega drobiža, čeravno se kaj takega še ni uradno razglasilo. Ker tudi mestni drobiž nima več veljave, je naš najmanjši drobiž razcefrana krona, katere pa se tudi že vse brani. Uverjeni smo, da niti berači ne bodo več hoteli sprejemati železnega drobiža. Kam torej z njim? Mar ga naj nesemo kovačem?

— General Maister je imenovan, kakor se doznavajo, za delegata v eni izmed treh komisij, ki so določene za razmejitve med našo kraljevino in Italijo.

— Ljudsko štetje v slovenjegrskem okraju izkazuje 13.663 Slovencev in 1259 Nemcev.

— Ne hodite v Ameriko. Minister za socialno politiko opozarja one, ki se nameravajo naseliti v Ameriki in si s tem poiskati dela, da so v Ameriki, Severni in Južni, izgledi za delo zelo majhni.

— Smrtna nesreča na kolodvoru v Zatičju. Včeraj jutraj je spremljal 70 letni vžitkar Josip Globokar iz Krke pri Litiji na kolodvor svojo ženo, ki je nesla v Ljubljano jajca prodajat. Na kolodvoru v Zatičju je mož pomagal ženi košare zdevati v vlak in je vsled tega stopil v voz. V tem pa se je začel vlak premikati in Globokar je skočil brzo iz voza.

— Žena je sicer vse to gledala, vendar pa ni mogla natančno videti, če se je mož težko ali lahko ranil pri skoku, ker je vlak odpeljal naprej. Medtem so težko ranjenega moža pobrali in z drugim vlakom prepehtali v ljubljansko bolnico, kjer pa je mož pomagal ženi košare zdevati v vlak in je vsled tega stopil v voz. V tem pa se je začel vlak premikati in Globokar je skočil brzo iz voza. — Žena je sicer vse to gledala, vendar pa ni mogla natančno videti, če se je mož težko ali lahko ranil pri skoku, ker je vlak odpeljal naprej. Medtem so težko ranjenega moža pobrali in z drugim vlakom prepehtali v ljubljansko bolnico, kjer pa je mož pomagal ženi košare zdevati v vlak in je vsled tega stopil v voz. V tem pa se je začel vlak premikati in Globokar je skočil brzo iz voza.

— Konstitucionalna skupščina Saveza speditora Jugoslavije se vrši 27. t. m. ob 2 popoldne v prostorih obrtnega zbora v Zagrebu (Mažuraničev trg) s sledečim soredkom: Pozdrav načelnika; poročilo tajnika; čitanje in sprejem pravil; volitve prvega odbora; stališče Saveza napram gospodarskemu svetu, reviziji carine in reorganizaciji prometa; slučajnosti. Pri stop imajo vse protokolarne spedičske in carinske posredniške tvrdke. Zastopatelji jih morejo lastniki, prokuristi ali ravnatelji s pooblastilom. Za naprej prijavljene se bodo poskrbeli stanovalci. Vsa poročila in prijave daje in sprejema načelnik Udruga Zveza speditorskega i vozara, Zagreb, tvrdka S. W. Hoffmann, Preradovičev trg.

— Otvoritev policijske šole v Beogradu. Te dni se je otvoril v Beogradu kurza za policijske uradnike. Poučevali se bodo poleg sodne medicine, enciklopedije, higijene in kemije tudi vsi zakoni, ki spadajo v policijsko področje. V šoli se bodo tudi poučevala najmodernejša sredstva v borbi proti zločincem. Ravnatelj kurza, ki ga obiskuje do sedaj 20 uradnikov, je načelnik tehnične službe g. Rajsa.

## Ljubljana.

— Pet let je preteklo 18. t. m., odkar je priplul nad Ljubljano laški aeroplan in metal bombe. Kakor znano, so bili takrat od drobecv bomb ranjeni trije otroci, med njimi ena deklica in deček težko, tako da je deček poškodbam podlegel.

— Državni stanovanjski urad v Ljubljani. V javnosti je razširjeno pogrešno mnenje, da imajo uslužbenci državnega stanovanjskega urada odločilni vpliv na rešitev stanovanjskih zadev in da je mogoče doseči ugodno rošitev, ako se uslužbenca podkupit. Plačila v ta namen so izgubljen denar. To velja seveda tudi za plačila, katera je suspendirani kancelist Besov posameznim strankam izvalil. Radi teh zločinov teče proti Besovu kazenska preiskava radi goljufije in ne radi podkupovanja. — Da se stranke obvarujejo pred takimi goljufijami je predsednik stanovanjskega urada dal nabit na vrata sledeče svarilo: Na znanstveni Stranke se opozarjajo, da v stanovanjskih zadevah ne odločujejo uslužbenci tega urada, ampak stanovanjski svet (2 zastopnika hišnih lastnikov in 2 zastopnika najemnikov (glej §§ 5 in 6 navedbe št. 747-1919), v drugi instanci pa pooverjenosti za socialno skrbstvo. Podkupovanje uslužbecev ne bi imelo zatoraj nobenega pomena za stranke. Odloki o stanovanjskih zadevah (odpovedi, zasege, nakazila stanovanj itd.) morajo biti podpisani od podpisane, sicer niso veljavni. Pritožbe radi nerednosti uslužbecev naj se predložijo podpisanim ali g. poverjeniku za socialno skrbstvo. Hovanski m. p. načelnik.

— Sklep I. semestra na takajšnji realki se je izvršil včeraj, ker se je podajal za 1 teden vsled zamude ob priliki, ko so se pokvarili kotel centralne kurjave. Z učnimi uspehi tudi na realki niso zadovoljni, posebno v višjih razredih ne.

— Javno predavanje na univerzi se vrši danes 20. t. m. ob 10. uri dop. Predava g. univ. prof. dr. K. Ozvald: Milje, njega moč in meje.

— Vstopnice za koncert »Ljubljana« se bodo prodajale v Unionovi trafikli tudi v nedeljo dopoldne ob 11. uri. Dobiva se tudi besedilo.

## Maribor.

Mariborsko žensko društvo bo prirejalo od 25. t. m. vsak ponedeljek redna predavanja. Prva predava gošpa Ivanka dr. Lipoldova o »Slovenki pred narodnem ujedinjenju in danes«.

Aretilan tihotapec. Oraški branjavec Alojzij Krainz je vtihotal v Jugoslavijo večjo množino vžgalic. Vendar pa se mu poizkus ni obnesel, ker so ga, še predno je mogel razpečati vtihotaljeno blago, prijeli možje pravice.

## Celje.

Ljudsko štetje v občini okolica Celje izkazuje po končnih rezultatih 7351 prebivalstva, od teh 3492 moškega, 3859 ženskega spola; 7033 jugoslov., 142 tujih državljanov, 176 neodločenih; 6929 Slovencev, 41 Srbohratov, 37 drugih Slovanov, 301 Nemcev, 19 Italijanov, 20 Madžarov, 4 drugst; 13 pravoslavni, 7394 rim-kat., 6 grško-kat., 28 protestantov, 9 Judov, 1 brez konfesije.

Oseba vest. Ravnateljem shranjevalnega urada pri poštnem uradu v Celju je imenovan poštni nadoficijal g. Fr. Natek.

Smrtna kosa. Na Bregu pri Celju je umrla žena posestnika in gostilničarja ter stavca v Zvezni tiskarni g. Franca Podraž, gošpa Amalija Podraž. — V bolnici je umrla na kozah sprogka ovdetnika dr. Schurbija gošpa Schurb. V Vojniku pri Celju je umrl tamošnji zdravnik g. dr. Fr. Breschnik.

Pri okrožnem sodišču v Celju je z naredbom ministra pravde od 31. jan. 1921 ustanovljeno mesto izvršilnega uradnika namesto poduradnika, dalje ste istotam ustanovljeni dve mesti poduradnikov.

Tedenski izkaz kužnih bolezni v pol. okraju Celje. V dobi od 7. do 13. t. m. je bilo 153 slučajev osepnice, 17 trebušnega legarja in 1 davice. Okuženih je okrog 15 občin.

Auto-promet za osebne vožnje na vse strani je otvoril v Celju Franc Kokol.

Organizacija krolaških mojstrov in samostojnih šivilj so ustanovili v Celju.

Lastniki kočij in avtomobilov, ki istih niso prijavili do 5. t. m. pri mestnem uradu, morajo to storiti najkasneje do dne 22. t. m.

Plesno vaje celjskega Sokola se za to sezono ukinajo.

## NAŠ NOVI ROMAN.

»Kraljev vitez« se bo v kratkem končal. Da pa naši čitatelji ne bodo poslej brez zabave bo stopil na njegovo mesto nov roman

### »NEVESTINA SKRIVNOST«.

»Nevestina skrivnost« je pestrosti poln, jako zanimiv, dobro zapleten družaben roman, čigar dejanje se vrši v »najtežjih« finančnih krogih New Yorka.

Roman »Nevestina skrivnost« nam razkriva duševne boje, vilarje in zablode hčerke-edinke milijarderja, kralja ameriškega jeklenega trusta in romantično ljubezni in nežnosti polno zgodbo preproste newyorške šivilje in njene siromašne matere.

Roman »Nevestina skrivnost« opisuje v lepem kontrastu usodo razvajene hčerke milijarderja in trpkvo skrbipolno življenje hčerke-edinke revne šivilje.

Roman »Nevestina skrivnost« nam predloča pozhrtvalno delo dveh zdravnikov-ženinov, od katerih stanuje eden v razkošno opremljeni palači najbogatejšega okraja New Yorka, drugi pa študira in se muči v revni sobici v delavskem predmestju.

### »NEVESTINA SKRIVNOST«.

Je verna slika iz življenja današnje moderne družbe. V njem si stojita nasproti delo in kapital, zastopstvo parasitov človeške družbe ter pozhrtvalnost dveh oseb, ki se trudita za izboljšanje človeškega življenja na zemlji. Roman »Nevestina skrivnost« je velezanimiv, fin družaben roman, delo, polno napetega dejanja, ki bo vsakega čitatelja bogato oškodovalo za čas, ki ga bo poklonil njegovemu razpletu. Čitajte in naročajte »Jugoslavijo«!

★

### VELIKANSKO TIHOTASTVO Z NEŽIGOSANIMI BANKOVCI.

Maribor, 19. okt.

Ko je včeraj ob 3. popoldne pregledaval potnike dunajskega vlaka Dušan Mojstorović (Srbijanec), uradnik želez, policijskega komisarijata, zdelo se mu je potna košara pejskega žida Jakoba Gruderja nekem sumljiva. V košari, ki je bila približno 70 cm dolga, 50 cm široka in 40 cm visoka, je bila ponošena obleka in umazana pernica. Toda bistremu očesu polic. uradnika se je zdel sumljiv pleten obroč, ki je ovijal košaro ob vseh voglih, zato ga je presekaj z bajonetom. Kaj se je pokazalo? Obroč je obstojal iz 2 cm debele pločevinaste cevi, ki je bila opletena, kakor cela košara. Vse cevi pa so bile nabasane s trdno skupaj zvitiimi nežigosaurimi avstrijskimi bankovci po 1000 K, torej gotovo v vrednosti več milijonov.

Žid je imel potni list z Dunaja v Celje. Košara, ki je bila izdelana nalašč za ta namen, je najbrž napravila že večkrat to pot. Skoraj gotovo je iskati gnezdo zločinskih manipulacij v Celju, odkoder so tihotapci odpravljali denar v zasedeno ozemlje, kjer še avstrijski bankovci niso izmenjani, niti žigosani.

★

### DOPUSTNO POVIŠANJE NAJEMNINE.

Poverjenosti za socialno skrb objavljajo sledečo obrazložbo o dopustni povišbi najemnin:

Po § 2. navedbe deželne vlade za Slovenijo z dne 1. februarja 1921, Uradni list št. 40, je poleg redne povišbe najemnine, dopustna v toliko, kolikor je dovoljevala navedba bivšega avstrijskega ministrstva za pravosodje in ministra za socialno skrbstvo z dne 26. oktobra 1918 dr. zak. št. 381, počenši z dnem 1. februarja 1921 dopustna še nadaljnja izredna povišba, ki ne presega pri stanovanjih 60%, pri trgovskih, obrtnih in drugih poslovnih prostorih 100% one najemnine, katere se je plačala ali bi se bila morala plačati dne 1. julija 1914. — Ko se preračuna višina letne najemnine z dne 1. julija 1914, mora za podstavo služiti sirova (bruto) najemнина s postranskimi pristojbinami, odštevši le avtonomne davaje.

Redna povišba s postranskimi pristojbinami je dopustna v zmislu § 2 navedene avstrijske navedbe o varstvu najemnikov 1. vsled po pričetku vojne nastalih povišb rednih letnih stroškov za vzdrževanje in oskrbovanje hiše vstevši vodarino, kanalizacijo in slično ter za razsvetljavo ali kurjavo; 2. vsled po pričetku vojne nastale povišbe javnih davatov od hiše (prechna- nje začasne oprostitve ali olajšave od hišnega davka in predpis invalidskega davka ne opravilne povišbe najemnine); 3. vsled dopustne povišbe obrestne mere ali postranskih pristojbin od dolga na hiši.

Povišba za posamezni predmet najema ne sme presegati zneska, ki pri enakomerni

ni razdelitvi odpada nanj od celotne vsote pripuščenih povišb in ki se je preračunila na ta način, da se je vpoštevalo sorazmerno posameznih najemnin k celotni vsoti od vseh najemnin in najemnih vrednosti prostorov, ki niso dani v najem (najemna vrednost, ki je bila podlaga pri predpisu davka). — Za vzdrževanje hiše je pripoznati seveda le ona dela, ki so normalno potrebna za ohranitev hiše v porabljenem stanju, torej ne melioracije, to so nova dela, ki zboljšajo zgradbo ali njene dele. — Višje stroške za dela, ki so se napravila za več let, razdeliti je na vsa ta leta.

Ako se hišni lastnik in najemnik glede povišbe ne sporazumeta, jo določi na predlog stanovalca ali stanojemalka državni stanovanjski urad v Ljubljani glede hiš v ljubljanskem stanovanjskem okolišu, glede drugih hiš pa okrajno sodišče, v čigar območju leži hiša. — Hišni lastnik sme stanovanje (lokal) odpovedati, ako se najemnik brani plačati po oblasti določeno povišbo najemnine. — Povišba podnajemnika za stanovanjske dele (mesečne sobe) je prepovedana vsled določil gori navedene nardobe.

## Gledališče in glasba.

Repertoar ljubljanskega gledališča: Drama: Ponedeljek, 21. »Miss Hobbs«, (A). Torek, 22. (zaprt). Sreda, 23. »Golgot«, (B). Četrtek, 24. »Miss Hobbs«, (E). Petek, 25. »Školjka«, (A). Sobota, 26. »Razvalina življenja«, slavnostna predstava v proslavo pedesetletnice avtorjeve, (izven). Nedelja, 27. »Golgot«, (izven). Ponedeljek, 28. »Razvalina življenja«, (C). — Opera: Ponedeljek, 21. (zaprt). Torek, 22. »Thais«, (A). Sreda, 23. Baletni večer, gostovanje moskovskega imperatorskega baleta, (izven). Četrtek, 24. Ba-

letni večer, gostovanje moskovskega imperatorskega baleta, (izven). Petek, 25. Baletni večer, gostovanje moskovskega imperatorskega baleta, (izven). Sobota, 26. »Tosca«, (D). Nedelja, 27. »Fra Diavolo«, mladinska predstava ob 3. popoldne (izven). Ponedeljek, 28. (zaprt).

Taksa za abonirane gledališke sedeže. Glasom zakona 157. finančnega zakona za leto 1920-21 znaša veselčna taksa od aboniranih 10 odstotkov vplačane svote. Ker se veselčna taksa dosedaj od strani abonmentov še ni plačala, se vsi ljubljanski abonementi prosijo, da jo plačajo v gledališki pisarni (operno gledališče). Vplačila se sprejemajo od 24. februarja do 26. februarja 1921 vsak dan od 3-6. Plačilo takse se bo potrdilo na vstopnici.

Tamburaško društvo »Triglav« ima svoj redni občni zbor danes ob pol 3. uri popoldne na Rinski cesti v gostilni pri »Rusu«. Vsi oni, ki se zanimajo za društvo in hočejo pristopiti kot član, se vabijo na občni zbor.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam ie Felleriev Elza-flud! 6 dvonatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei. Zagorski sok zoner kašelj in orsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam ie pokvarila želodec? Fellerieve prave Elza-krogljice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebei. a naicenele. Eugen V. Feller. Stubica donia. Elsa trz št. 357. Hrvatska. B.

## Mali oglasi.

### Proda se:

#### ČRNILO

antracen, alizarin, rdečilo, gumi arabski v steklenicah, razne barve za štampilje, šifilo za kovine »Svitlo« modrilo, priporočila tvrdka »Rawan« kemični izdelki, Ljubljana, Vel. čolnarska ulica 17. 280

#### AUTO

znamke Dürkopp, 18 HP za 4 osebe opremljen z novo pnevmatikso se proda. 282

#### CA 4000 KG KROMPIRJA

cena 2,50 kg se proda. Kje pove upravnštvo. 284

#### VINSKI KIS

ima naprodaj več hl. Franc Pregelj Ihan p. Domžale. Kis je lope barve čist in zelo okusen. 285

#### LED

Večja množina ledu je takoj na razpolago. Ledarska zadruga Zg. Šiška-Dravje. 286

#### NAJFINEJŠI MED PITANC

garantiran daljeno od zdravih čebel. Svoj pridelek, razpošljamo po 4 kg čiste vsebine s pločevinasto posodo vred za 280 K franko. Čebelarstvo Bratje Markelj Vrhnika. 288

#### 24 ORALOV VELIKO POSESTVO

z dobrimi vinogradi, travniki, sadonosniki, njivami, gozdi, 7-8 glav goveje živine, 5 ovc, 40 polovnjakov, vinske posode z novimi poslopji pri okrajni cesti proda takoj nadučitelj Zunković, Nazaple, p. Ptujška gora. 290

#### PRODA SE:

2 pisalni mizi (polizitem) 1 nastavek gostilniške kredence 1 lestva in pralni zaboj pri Erjavcu in Turk, trgovina železnice. Ljubljana, Valvazorjev trg 7. 289

#### POSESTVO PRI ZIDANEM MOSTU

ca 15 oralov, hiša, hlev, gospodarsko orodje, travniki, njive in polovica gozda za ceno 65.000. — Poizve se v upravnštvu. 289

#### POZOR AMERIKANCI!

Posestvo s celim gospodarskim poslopjem v dobrem stanju obstoječe z nekaj njiv in travnikov lepim vrtom za hišo, potem 2 lepa konja 5 glav goveje živine, gospodarsko orodje in vozovi se bo prodajalo na javni dražbi dne 24. februarja t. d. popoldne ob 10. na licu mesta na Bistrici 5 minut od kolodvoru Mokronog-Bistrica. 290

#### Posestvo.

Trgovec, kateri vsled svoje obrti ne more opravljati zemljišča proda v prilaznem kraju na Sp. Stajerskem posest in sicer: Lepa nova hiša s srednjevelikim dobro urejenim vinogradom, zelenjadni vrt, veje moderno urejeno čebelarstvo in zraven pripadajoč inventar (Vinske posode za 110 hl in drugo). Cena zelo nizka. Vpraša naj se na upravništvo tega lista. 273

#### HIŠICA

se da dosmrtno v najem ali se proda. Stoji na prilazni solčni legi. Harmonij do bro ohranjen se istotam proda. Cena 1600 kron. Več pove J. Zupan, Bukovca 45 p. Vodice, Gor. 277

#### NOV RAZMNOŽEVALNI APARAT

»Olograph« predvono blago in sicer z vsemi zraven pripadajočimi potrebščinami se proda. Ogleda se v Kolodvorski ulici št. 3, dvoršče Ljubljana 279

#### 2 ČEVLJARSKA STROJA

se za nizko ceno prodasta. Poizve se v Kranju 726. Savsko predmestje. 287

#### SLAMNIKE IN KLOBUKE

za gospode in dame sprejemam v popravilo vsako soboto na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. Priporočam svojo veliko zalogo novih slamnikov po nizkih cenah. Valentin Maček, tovarna slamnikov, Domžale 124.

#### ČISTO SVINJSKO MAST

doma topljeno, razpošljam in ponudbe sprejema od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni tvrdka Janko Popovič, Ljubljana. 211

#### HIŠA

enonadstropna, dva gradbena prostora, veliki prostori pripravljeni za vsako podjetje se proda v Mariboru blizu kolodvoru Smoletova ulica 10. Ponudbe je vpsolati na lastnika Globan Zagreb Hila 143 a.

#### BRINJE LAŠKO

prvovrstno ima v zalogi tvrdka Kmet in Komp, Ljubljana, Gosposvetska c. 5. Zalevajte ponudbe! 260

#### MED (TRČAN)

najfinejši namizni za pecivo, garantirano čebelni pitanec kg 4 50 K. Pošljam se po pošti in po železnici. A. Maček, čebelar, Vrhnika. 214

#### Kupi se:

#### MOSTNO TEHTNICO

dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na upravo ništvo Jugoslavije pod »Mostna tehtnica«. 290

#### KUPIM MLIN

na tri ali štiri pare kamnov na močni vodi in prometnem kraju z malim zemljiščem. Dotičnemu, ki poizve za kaj primerneza dam tudi nagrado. Le resne ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Nagradaz«. 278

#### Službe:

#### KONTORISTINJA

slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi zmožna, kakor tudi nemške stenografije se z vso oskrbo sprejme pri Marko Rosenberg, Ljutomer. 283

#### BIVŠI OSKRBNIK

srednjih let, podjeten in zanesljiv, išče službe pri lesnem podjetju, proti gotovi plači ali proviziji. — Ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Lesno podjetje«. 278

#### Uradnik

ki je zaposlen samo dopoldan išče za popoldanske ure dela v kakš pisarni. Cenje- no ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Popoldan«. 280

#### VOZNIKA

zanesljivega, neoženjenega, pridnega išče tovarna J. Bonač, Čopova cesta 16. 291

#### Razno:

#### POZORI

Šumska uprava v Plaški išče 30 oglarjev za izdelovanje oglja. Plača od 100 kg. Drva gotova. Nadale išče za izdelovanje metrskih drva 50 sekačev. Plača jako dobra, hrana zelo ceno, dela za celo leto. Več se izve v šumski upravi v Plaški. — Upravitelj Viktor Krasna, Lika 281

STANOVANJE Z ALI BREZ HRANE išče mlad uradnik proti dobremu plačilu za takoli. Ponudbe na upravo »Stanovanje«. 279



M. Zevaco:

**Kraljev vitez.**Zgodovinski roman  
(Dalje.)

Videla je Lorenza, ko je govoril s kraljem. Čutila je, da se zbira strašna nevihta, ki mora izbruhiti vsak hip nad Concinijevo glavo. — Trepetala je zanj, toda hladnokrvna bistrost duha je ni zapustila. S kakšnimi razlogi je stopila pred kraljico? Kdo ve! Prizor med njima je moral biti dolg in buren, zakaj šele ob dveh popolnoči se je odločila Marija de Medicis ter spremila svojo prvo dvornico do vrat. In straža, prepričana, da kraljevo povelje ne more veljati za njegovo lastno mater, je spustila markizo na prosto...

Dvajset minut pozneje pa je odkorakalo iz Louvra Vitry pol stotnice kraljevske garde v Vitryjem na čelu.

Še dva je zadelo Neuvilleovo pis-

mo v srce: Concinija in Richelieuja. Z vročeno nestrpnostjo sta čakala guvernerja, ki ga je bil kralj vele poklicati. Od njegovega poročila je bila odvisna usoda Capestangova — usoda moža, ki sta ga oba sovražila na smrt.

Ob eni popolnoči se je zaprl Ludvik z Luynesom v svoj kabinet. Posvetovala sta se dolgo in njiu sklepi so morali biti resni, zakaj ko je prišel sokolar do kralja, je najprej obdrl vse straže in lakaje ter jih skrivnostno nekaj izpraševal. Ves prepaden se je vrnil nato k vladarju, rekoč:

»Sire, vaš sum je očitno utemeljen: markiza d'Ancre je pravkar izginila iz Louvra!«

Kralj je srdito plosnil z rokami. »Kaj naj storim?« je dejal. »Mari naj čakam do jutri?«

»Nikarite, sire, lisica bi zanesla sled; rajši jo primemo v brlog.«

Kralj je pritrdil in dal poklicati Vitryja.

»Kapitan,« ga je nagovoril, »mislil vas poslati v boj.«

»Na koga, sire?« je vprašal Vitry; oko se mu je zaškrilo.

»Na maršala d'Ancre.«

»Vendar že!« je kričnil Vitry.

»Oho!« je dejal Ludvik XIII., »zdi se, da vam je boj povšeči?«

»Strela,« je zamrmral Luynes, »komu pa ni!«

»Sire,« je dejal Vitry, »z gospodom Concinijem imava star račun zaradi besede, katero mi je zažbrusil še poleti; prav žal mi bo, ako ne najdem prilike, da bi jo opral s krvjo. Ali naj ga aretiram sire? Maršal je namreč zdaj v veliki galeriji.«

Kralj je odprl usta, kakor bi hotel izpregovoriti. Luynes in Vitry sta ga požirala z očini.

»Ne,« je rekel Ludvik zdajci ter si potegnil z roko po bledem čelu.

»Naprej moramo vedeti zanesljivo!«

»Vse zaman!« je siknil Luynes med zobmi.

»Molčite!« je velel vladar. »Vitry, povelje se glasi tako-le. Odpravite

se v dvorec d'Ancre in glejte, da dospete istočasno z gospo markizo, ki je baš izginila odtod. Zastržite jo neutegoma in preiščite ves dvorec od vrha do tal. Ako najdete najmanjši papir, ki bi razodeval, da snuje maršal zaroto, aretirajte markizo in spravite jo v varen kraj. — Nato se vrnite v Louvre. Idite.«

Vitry se je zasukal na petah in odhitel. V tem pa je javil lakaj:

Sredi nemira, ki je zavladal ob pojavljanju basilisknega guvernerja, je ostal Vitryjev odhod docela neopažen. Na kraljev migljaj se je zgrnilo vse dvorjanstvo v kabinet.

»Dolgo smo vas čakali, gospod grof,« je izpregovoril vladar.

»Sire,« se je opravičil La Neuville, »bil sem po službenih opravkih. Kakor hitro pa sem se vrnil v trdnjavo in zvedel voljo vašega veličanstva, sem neutegoma prihitel k vam.«

»Dobro. Razložite mi, kaj pomeni vaše pismo. Povejte nam vse po-

drobnosti, ne izpuščite ničesar. Govorite, poslušamo vas.«

La Neuville je osuplo pogledal okoli sebe. Napeta radovednost, ki se je zrcalila na vseh obličjih, mu je vzbudila sum, da se je moralo zgoditi nekaj posebnega.

»Sire,« je dejal, tresoč se od razburjenja, »držnem se upati, da moje pismo ni bilo odveč. Jetnik, ki sem ga sprejel, je vendar tako važna oseba, in vaš vitez, sire —«

»Moj vitez?«

»Da, gospod de Capestang. Vaš vitez, pravim, mi je vedel dati tako malo navodil glede ravnanja z novodošlecom, da sem se moral obrniti na pravnost do vašega veličanstva.«

»Potemtakem je vojvoda Guisli res v Bastilji?« je mrklo vprašal Richelieu.

»Vsekako, svetlost!« je dejal guverner začuden.

»In privedel vam ga je Capestang?« se je oglašil Concini.

KDOR JUGOSLOVAN, TA MATICE ČLANI

**Popolnoma opremljena strugarska obrt**

(Drechslergewerbe) z delavnico in z veliko zalogo drv se da v najem eventualno se tudi preda. — Polze se pri Anončnem in Informačnem zavodu „VEDEŽ“, Maribor, Slovenska ulica 6.

**MEZDRO KOSTI, ROGOVE**

kupuje vsako množino po najvišjih cenah

V. Panholzer, Ljubljana  
Prnškova ulica.

**Štefan Keltner,**

trgovec s črevami

na BREGU pri PTUJU

razpošilja v vsaki množini najfinjša suha, nasoljena čreva po najnižjih cenah. — Se priporočam za obilna naročila.

**SVARIMO VAS**

pred nakupom pšenice, koruze, ovsa itd. predno niste zahtevali cenika od konkurenčne tvrdke

B. ŠURJAK i drug, Zagreb

Gundulićeva ul. 58.

**Trgovina z Nemčijo!**

TRIGLAV, G. m. b. H.

IMPORT — EXPORT

DRESDEN-A, Zinzendorferstrasse 2b

Brzojavni naslov: Triglav Dresden. — Telefon št. 10510.

Največje ugodnosti!

**Češka predilnica išče za Jugoslavijo pri veletrgovcih dobro vpeljanega**

provizijskega zastopnika

Cenjene ponudbe pod „Maribor“ na Anončni in Informačni zavod „VEDEŽ“, Maribor, Slovenska ulica 6.

**ODIX**  
Najboljša voda za usta. — Odstranjuje smesta neugoden dah.  
E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

**Obvestilo.**

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.  
Ant. in Jož. Brajer - Kapele  
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Priporočila se slevnomu občinstvu

**IVAN CARMAN**

Izdelovatelj usnjatih dokolenic (gamaš)  
Ljubljana Zg. Siska št. 42.

**Priporočila Josip Petelinc se tvrdka Ljubljana, Sv. Petra nasip 7**

edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

v vseh opremlah, material in izvršba predvozna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse sisteme, igle, ožje na drobno in na debelo.

Večletna garancija! Popravila se sprejemajo!

**POZOR!**

Knjigarne in trgovine s papirjem ter g. trgovci!

**Lične žepne koledarje za leto 1921**

v obliki 6×4 cm komad po 2 K 80 v in 12×7 cm komad po 9 K dobavlja vsako množino

**Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.**

Poštni predal 74.

(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar. knjige blag. dnevnik.)

**Medica & Komp.**

manufakturna trgovina na debelo

**Ljubljana, Sodna ulica 7.**

**Štiri milijone kron**

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec drž. razredne loterije.

**Novo žrebanje**

se vrši že 7. in 8. marca. Kdor v drugem razredu ni zadel, mora zamenjati srečko II. razreda za novo srečko III. razreda vsaj do 2. marca. Nova srečka stane kolikor stara: cela K 12—, polovica K 96—, četrtinka K 48—, osminka K 24—. Kdor doslej še ni igral, a hoče igrati v tretjem razredu, mora plačati srečko prvega, drugega in tretjega razreda torej trikratni iznos.

**Zadnja prilika.**

Nekaj srečk ima še na razpolago

**Zadružna gospodarska banka d. d.**

v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I.

**Moške klobuke**

priporočila

**G. Cadež, Ljubljana, Mestni trg.**

Gg. klobučarjem in trgovcem pošiljam na zahtevo vzorce.

**Mavec-gips**

Edina razprodaja Stanzer specialnega gipsa za SHS.

|                            | Gips-mavec |                            |  |
|----------------------------|------------|----------------------------|--|
| Alabaster I za zobotehnike | 220 K      | za 100 kg inkl. vreče ab   |  |
| Alabaster II za modele     | 180 K      | vagon Ljubljana nudi       |  |
| Stukatura za elektrike     | 140 K      | <b>Kosta Novakovič,</b>    |  |
|                            |            | veletrgovina maveca-gipsa, |  |
|                            |            | Ljubljana, Židovska ul. 1. |  |

Glavno zastopstvo Fockove tovarne

**„Srna mila“**

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

**RUDOLF PEVEC, trgovec v MOZIRJU**

je otvoril svojo podružnico v BESKEM SREMU, v bližini Beograda in Novisada ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše postreči celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsom, moko vsakovrstno slanino, mastjo, svinjami, vinom karlovskim in banatskim vse najceneje po dnevnih cenah.

Naročila se naj direktno pošiljajo na tvrdko RUDOLF PEVEC v BESKI SREM. — Naslovi: Pevec, Beška-Srem.

Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem zamogel z vsako drugo tvrdko konkurirati. — Ob enem se bode tamkaj prodajalo deske, les in drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporočila

2139

Rudolf Pevec.

**Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.**

v Ljubljani, Marijin trg št. 8, Wolfova ulica št. 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323  
Telefon št. 54.

Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.  
Brzojavni naslov: Jugoslovanski kreditni Ljubljana.

**Sprejema**

branične vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

**4 1/2 %**

čistih brez odbitka. — Izvanjubijski vlagatelji dobe pošne položiice.

**Inkaso faktur in trgovske informacije.**

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljen soproga, oz. sestra, teta in svakinja, gospa

**Marica Bešter**

soproga fotografa

v sobo dne 19. februarja ob 3 uri popoldne, po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 21. februarja 1921 ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti Križevniška ul. št. 2 na pokopališče k sv. Križu.

Bodi ji blag spomin!

V Ljubljani, dne 20. februarja 1921.

Globoko žalujoče rodbine:

Bešter, Sušnik, Svete, Koman.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kapital: 20.000.000 kron.

**Slovenska eskomptna banka**

Rezerve okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu. Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.

Odgovorni urednik Anton Pesek.

Tiska „Vojkova tiskarna“ v Ljubljani.